

Riktlinje för

Anordnarskapet

Dokumentet antaget av Folkbildningsförbundets styrelse den 9 december 2008

Studieförbundens roll och ansvar som anordnare av statsbidragsberättigad folkbildningsverksamhet

Studieförbundens syn på och förmåga att leva upp till rollen och ansvaret som anordnare är grundläggande för kvaliteten i verksamheten. Det avgör också graden av förtroende hos omvärlden. Ett tydligt anordnarskap är ett villkor för statsbidrag.

Hur studieförbunden lever upp till ansvaret har i hög grad med etik att göra. Den etiska dimensionen är angelägen ur såväl deltagarnas som anslagsgivarnas och allmänhetens perspektiv.

Rollen som anordnare medför ibland svåra bedömningar av hur man ska handla för att upprätthålla en god ”folkbildningsmässighet”.

Underlag för ställningstaganden, dialog och helhetsbedömning

Avsikten med detta dokument är att det ska bidra till att öka insikten om vad anordnarskapet innebär och till att utveckla och förtydliga anordnarrollen.

Anordnarskapet kan belysas ur många olika aspekter. Här behandlas det i relation till

- innehåll och utformning av verksamheten
- ledare i studiecirklar och annan folkbildningsverksamhet,
- kulturprogram,
- medlemsorganisationer och andra samverkansparter,
- profil och särart.

Studieförbunden är överens om utgångspunkterna nedan. De är grunden för ökad samsyn och ett gemensamt förhållningssätt när det gäller studieförbundens ansvar som lokala anordnare. Utgångspunkterna kan utgöra underlag för enskilda ställningstaganden – en form av checklista – men också för samtal studieförbunden emellan, särskilt på lokal nivå.

En bedömning av varje enskild aspekt eller utgångspunkt räcker inte för att få ett mått på kvaliteten i anordnarskapet, utan det krävs en sammanvägning av alla för att få en helhetsbild.

Anordnarskapet i förhållande till

- innehåll och utformning av verksamheten

För att leva upp till anordnarrollen ska studieförbundets folkbildningsverksamhet

- o vara fri och frivillig,
- o styras av deltagarna,
- o baseras på demokratiska arbetsformer,
- o ideologiskt och innehållsmässigt profileras utifrån det enskilda studieförbundets särart,
- o vara mångsidig och allsidig,
- o vara flexibel i tid, rum och innehåll,
- o bygga på gemensamt och planmässigt bedrivna studier, där läroprocessen inte stannar upp och/eller domineras av produktion/tillverkning, övning, träning eller social samvaro,
- o vara folkbildningsmässig, inte bedrivs på uppdrag, ha tillkommit efter anbudsförfarande eller genomförs som personalutbildning.

- ledare i studiecirkel och annan folkbildningsverksamhet

I anordnarrollen gentemot ledare i studiecirkel och annan folkbildningsverksamhet är det viktigt att beakta följande utgångspunkter:

Det är endast studieförbundet (=den lokala anordnaren) som kan

- godkänna ledare. På avdelningen, eller motsvarande, finns det utarbetade kriterier för hur godkännandet av ledare går till och uppgift om vem/vilka i studieförbundet som är behöriga att göra det.
- genomför introduktionssamtal med ledare.
- sörjer för att utbildningsinsatser som är adekvata för ledarens arbete och utveckling genomförs.
- förvissas sig om att ledaren är väl förtrogen med studieförbundets värdegrund/ideologi och med gällande riktlinjer för statsbidragsberättigad verksamhet.
- förvissas sig om att ledaren känner till att det är studieförbundet som är anordnare av folkbildningsverksamheten och att ledaren informerar deltagarna om detta.
- gör en rimlighetsbedömning av den enskilde ledarens förmåga och engagemang så att denne kan fullgöra ledarskapet på ett bra sätt.

- kulturprogram

I anordnarrollen beträffande kulturprogram måste studieförbundet, utöver det ovan skrivna, beakta följande utgångspunkter:

- Att det vid programmets genomförande alltid finns en av studieförbundet utsedd och närvarande företrädare, som ansvarar för arrangemangets genomförande och rapportering.
- Att studieförbundet aktivt är med redan i planeringsstadiet. Studieförbundet får i efterhand aldrig enbart godkänna eller rapportera redan genomförda kulturprogram.
- Att det i all information och marknadsföring klart framgår att studieförbundet är ansvarig anordnare.
- Att gällande bestämmelser för statsbidraget och studieförbundsgemensamma riktlinjer och överenskommelser följs.
- Att Folkbildningsrådets rapporteringskrav uppfylls.
- Att kulturprogrammen skapar delaktighet, upplevelser och eftertanke.
- Att kulturprogrammen genomförs på ett för det enskilda studieförbundet folkbildningsmässigt sätt.

- medlemsorganisationer och andra samverkansparter

I anordnarrollen gentemot medlemsorganisationer och andra samverkansparter är det viktigt att beakta följande utgångspunkter:

- Det är endast studieförbundet som kan vara ansvarig anordnare, vilket innebär att man inte kan avhända sig eller överlämna ansvaret till någon annan.
- Studieförbundet tar aktiv del i folkbildningsverksamhetens planering, genomförande och uppföljning. Det gäller också rekrytering och utbildning av cirkelledare. Utgångspunkten är att studieförbundet ska ge ett sådant mervärde till verksamheten att det underlättar kunskapsutvecklingen hos medlemsorganisationer och andra samverkansparter.
- Studieförbundet tar emot anmälningarna till verksamheten så att man som anordnare kan ge svar på frågor och förvissa sig om att deltagandet är fritt och frivilligt och att deltagarna vet vilket studieförbund som är anordnare.
- Studieförbundet tar ansvar för att utbetalningar till medlemsorganisationer och andra samverkansparter är kostnadsersättningar direkt förbundna med genomförandet av

folkbildningsverksamheten och att de är verifierbara. Schablonersättningar och generella bidrag får inte förekomma.

- Studieförbundet förvissas sig om att den planerade verksamheten genomförs på ett folkbildningsmässigt sätt och att den följer gällande bestämmelser för statsbidrag och studieförbundsgemensamma riktlinjer och överenskommelser.
- Studieförbundet gör en rimlighetsbedömning över verksamhetens omfattning och inriktning i förhållande till medlemsorganisationens/samverkanspartens medlemsantal och ordinarie verksamhet.
- Studieförbundet förvissas sig om att det finns en klar rågång mellan folkbildningsverksamheten och medlemsorganisationens/samverkanspartens ordinarie, interna och organisatoriska verksamhet, som inte kan utgöra underlag för statsbidrag.
- Studieförbundet ser till att det råder ett rimligt förhållande mellan personalresurserna och verksamhetens omfattning så att den kan genomföras på ett för det enskilda studieförbundet folkbildningsmässigt sätt och med hög kvalitet.
- Administrativa rutiner som utvecklas ska stödja studieförbundets aktiva roll och närvaro i verksamheten.
- Studieförbundet förvissas sig om att samverka med kommersiell verksamhet skiljs ut och ej gynnas av folkbildningsanslaget.

- profil och särart

I studieförbundets anordnarroll i förhållande till sin profil och särart måste det förvissa sig om följande:

- Verksamheten bygger på studieförbundets värdegrund/ideologi och idéprogram.
- Studieförbundet når många människor.
- Det finns en strävan att sprida verksamheten över det geografiska område studieförbundet ansvarar för och att den når människor som bor och verkar där.
- Verksamheten når de av studieförbundet prioriterade målgrupperna.
- Verksamheten syftar till att underlätta människors aktiva deltagande i samhället och därigenom bevara och utveckla demokratin.
- Verksamheten är väl förankrad i lokalsamhället, folkrörelserna och i människors vardag.